

(บทความ)

การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

นางสาวณัทกุลพัชร ดาตรี

รายงานการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวิชา การศึกษาอิสระ (EDA7096)

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่.....ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**

ฉัทกุลพัชร ดาศรี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 136 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.969 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารตนเอง ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารตนเองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โดยที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กตามลำดับ

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งจัดให้มีระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพ เชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถาบันการศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 39 ที่ว่า “มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ พื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง”การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว อิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546: 7) และในการบริหารสถานศึกษานั้น ในมาตรา 40 ได้บัญญัติ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพราะรัฐมองเห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบการบริหารที่มีการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางหรือเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา ทั้งด้านหลักสูตรด้านงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป เป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความ

ต้องการของโรงเรียน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษา นำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้และปรับปรุงพัฒนาจนเป็นลักษณะของตนเอง อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษาคือการจัด ให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพสังคม ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยศึกษาในขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการ และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาชีวิต สังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ได้รับการส่งเสริมให้สามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (นิตินิพนธ์ ฉันทวณิชชาน. 2552 : 6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 รับผิดชอบจัดการศึกษาในเขตบริการ 3 อำเภอ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาใน อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งสถานศึกษาตั้งกระจายอยู่ตามอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์ สถานศึกษาบางแห่งตั้งอยู่ติดถนนลาดยาง การคมนาคมไปมาสะดวกสบาย สถานศึกษาบางแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้เนื่องจากสถานศึกษากระจายตามหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมู่บ้านขนาดเล็ก หมู่บ้านชุมชนขนาดใหญ่ จึงมีสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ กันมากมาย คุณภาพการศึกษา ก็แตกต่างกันไป ตามสภาพที่ขาดแคลนครู ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และนักเรียนขาดความพร้อม ดังนั้นยุทธศาสตร์ในการเร่งรัดประสิทธิภาพและ คุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จึงกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ โดยใช้วิธีการประเมินเพื่อเร่งรัดคุณภาพการศึกษามีการนิเทศเชิงประชุมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา เร่งการ ตรวจราชการเพื่อประเมินผล ใช้การประเมินสมรรถนะและผลงานตามสภาพจริงเพื่อการพัฒนาศักยภาพ ใช้การแข่งทักษะนักเรียนในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนในสถานศึกษาสร้างกระบวนการเฝ้าระวังและติดตามวินัยข้าราชการเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างมี ส่วนร่วมของสถานศึกษาในการดำเนินการของเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.2550 : 3-11)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด ตามเป้าหมายหลักของผู้วิจัยเห็นว่าการ

บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงเป็นการบริหารสถานศึกษาในภาพขององค์กรวม คือ การมองสถานศึกษาทั้งระบบว่า จะต้องให้มีการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น จนถึงเกณฑ์ที่กำหนดผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ กลยุทธ์ แสดงพฤติกรรม ที่พึงประสงค์และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายบนพื้นฐานที่มีศักยภาพเป็นหลัก โดยผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองให้มีลักษณะเป็นผู้สนับสนุน เป็นโอกาสให้ทุกคนได้ทำงานร่วมกัน ทั้งให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมปฏิบัติงาน การบริหารสถานศึกษาในลักษณะนี้มีความละเอียดอ่อนและต้องการความเข้าใจร่วมกัน สร้างกัลยาณมิตรร่วมกันในการทำงาน มีการทำงานเป็นทีม สร้างระบบกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และผู้วิจัยได้สรุปรวมเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ด้านการบริหารตนเอง และด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในกลุ่มอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 210 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 136 คน โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ, ตำแหน่งงาน, ขนาดของโรงเรียน)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งงานและขนาดสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนน ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบแบบปลายเปิด (Open Ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดำเนินการดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ(Percentage)
2. วิเคราะห์ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้
ค่าเฉลี่ยคะแนน ที่ได้จากการปฏิบัติแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และแปลความหมายดังนี้
 - 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด
 - 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก
 - 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
 - 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย
 - 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้ค่า t-test แบบ independent Samples และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงมา คือ ด้านการบริหารตนเอง และต่ำสุด คือ ด้านการกินอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีกระบวนการบริหารด้วยระบบการกระจายอำนาจสู่งานบริหารวิชาการ, สถานศึกษามีกระบวนการบริหารด้วยระบบการกระจายอำนาจสู่งานบริหารงบประมาณ, สถานศึกษามีกระบวนการบริหารด้วยระบบการกระจายอำนาจสู่งานบริหารงานบุคคล และสถานศึกษามีกระบวนการบริหารด้วยระบบการกระจายอำนาจสู่งานบริหารทั่วไป ได้ รองลงมา คือสถานศึกษาได้รับการอำนวยความสะดวกในการทำงานจากทุกฝ่าย ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน เป็นต้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการวางแผนงาน โดยการออกแบบและพัฒนา ได้อย่างอิสระตามสภาพและบริบทของโรงเรียน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า และนักเรียนได้ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมกิจกรรมต่างๆ รองลงมา คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า และนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการทำงานจากคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า และนักเรียน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยภาพรวม และรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุน อำนาจความสะดวกกิจการต่างๆของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์จากชุมชนในการ จัดการเรียนการสอนในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักการบริหารตนเอง โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้รางวัล ให้กำลังใจในการทำงาน รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะวิชาชีพผู้บริหารและวิชาชีพครู ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันทุกข้อ คือ สถานศึกษามีการการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสถานศึกษานิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา และสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการ ตรวจสอบและถ่วงดุล มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารตนเองมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน กลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมสูงสุดคือสถานศึกษา ขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่ใน ระดับมาก รองลงมาคือสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งอยู่ในระดับมาก

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า สถานศึกษา ทั้ง 3 ขนาด มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการ ปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กตามลำดับ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน กลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

เขต 1 ในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงมา คือ ด้านการบริหารตนเอง และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในสถานศึกษาขนาดกลาง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงมา คือ ด้านการบริหารตนเอง และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงมา คือ ด้านการกระจายอำนาจ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษา

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

จากผลการวิจัยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา สามารถสรุปผลของการศึกษาตามลำดับ ดังนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล รองลงมา คือ ด้านการบริหารตนเอง และต่ำสุด คือ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายหลังจากประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ในเวลาต่อมา ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน

ได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษามากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในด้านการบริหารจัดการศึกษา มีการบริหารจัดการตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา โดยอาศัยคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ได้ร่วมกันวางแผน(Plan)ร่วมตัดสินใจดำเนินการ (Doing)ร่วมกันตรวจสอบ (Checking) และร่วมกันประเมินและปรับปรุง (Action) โดยมุ่งหวังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อคุณภาพและมาตรฐานของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ รัฐบาลนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังผู้ปฏิบัติโดยตรง มีการจัดการอบรม สัมมนา และจากการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในด้านต่างๆ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามหลักการ 5 หลักการ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลาง ไปยังแต่ละโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีอำนาจควบคุมกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ รอบคอบ ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่งานวิจัยของ รจนา คำผุย ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ ยุทธสิทธิพงษ์ ได้ทำการศึกษการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 14 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 14 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และสนใจในเรื่องของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งในการดำเนินการควรจัดโครงสร้างโดยให้ทุก

ฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดกำหนดนโยบาย และแผนการตัดสินใจกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น ร่วมคิด ร่วมทำ ตามบริบท และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการศึกษา ก็จะทำให้ทุกฝ่ายเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ร่วมดำเนินงานให้สัมฤทธิ์ผลตามแผนกลยุทธ์ หรือการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานด้านต่างๆ ให้ผลงานเป็นที่พึงพอใจของชุมชน พัฒนากระบวนการบริหารงานให้มีความพร้อมเหมาะสม ดำเนินงานพัฒนางานให้ผลงานเป็นที่ยอมรับ และสร้างวัฒนธรรมที่ดีในการทำงานร่วมกัน ก็จะทำให้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวไว้ว่า หลักการมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร การตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เมตต์ เมตต์การุณจิต กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับประโยชน์ในด้านการนำความรู้ ความสามารถและทักษะของคนในองค์กรหรือท้องถิ่นแล้วแต่กรณีมาใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความรู้สึกว่าคุณค่าและมีศักดิ์ศรี อีกทั้งกระตุ้นให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ ผู้ที่ละเลยและเฉยเฉยไม่เข้าร่วมจะด้วยเหตุใด ย่อมทำให้มีอำนาจด้อยกว่าผู้ที่เข้าร่วมในกิจกรรม ในทำนองเดียวกัน ชีระ รุญเจริญ กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนการตัดสินใจกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ กล่าวไว้ว่า การบริหารส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ รจนา คำสุข กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พาร์ลได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุมชนโรงเรียนที่ปกครองตนเอง : การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเกาหลี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านบทบาทของครู พ่อแม่ และการบริหารโรงเรียนภายหลังการปฏิรูปการศึกษาและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศเกาหลี รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร เอกสารที่ศึกษาเป็น

บันทึกการประชุมคณะกรรมการ โรงเรียน รายงานและแผนปฏิบัติการ รวมทั้งเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องย้อนหลัง 4 ปี ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนไม่มีบทบาทตามที่คาดหวัง อำนาจการตัดสินใจด้านหลักสูตร งบประมาณ บุคลากรยังคงอยู่ที่ส่วนกลาง รัฐบาลและเขตการศึกษา ไม่ได้กระจายอำนาจให้โรงเรียนเพียงพอผลการวิจัยยังระบุ ว่า ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อครูและผู้บริหารมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมากที่สุด บทบาทหน้าที่เหล่านี้ต้องถูกกำหนดไว้ในนโยบายทุกระดับ

3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารตนเองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ แนวการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน เนื่องจากได้เข้ารับการอบรมและพัฒนาเกี่ยวกับด้านการบริหารโดยตรง ส่วนครูผู้สอน เป็นผู้ปฏิบัติ และเกี่ยวข้องอาจยังขาดความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนนโยบายของชาติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสาระสำคัญตามมาตรา 39 และมาตรา 40 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งได้กำหนดให้การกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในหลักการ 5 หลักการ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลจะทำให้การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อูทัย บุญประเสริฐ ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีอำนาจควบคุมกระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร งานวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุหลาบ ปุริสาร ได้ทำการวิจัย เรื่อง บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

- 1.หลักคุณภาพ บริการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมสูงและความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กบริหารแบบครอบครัวสร้างสรรค์
- 2.หลักการกระจายอำนาจ บริหาร โดยการกระจายอำนาจในรูปแบบโรงเรียนเล็กในโรงเรียนใหญ่
- 3.หลักการจัดการตนเอง แต่ละโรงเรียนมุ่งการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพ
- 4.หลักการริเริ่มสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ ทุกโรงเรียนมุ่งพัฒนาศักยภาพวิชาชีพครูเป็นหลัก ในด้านคุณลักษณะของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมุ่งพัฒนาโรงเรียนสู่ความยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน จัดกิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ผู้บริหารใช้ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความคุ้มค่า บทบาทครูเป็นลักษณะหุ้นส่วนองค์กร บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นลักษณะผู้สนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทีมงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่วนปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ ภาวะความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความตระหนักในบทบาทของตนเอง การทำงานของทีมงานไม่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด โรงเรียนขนาดเล็กขาดสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา ข้อเสนอแนะคือนโยบายการกระจายอำนาจควรนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา สิ่งสำคัญและจำเป็นคือการจัดการ อบรมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ โภคสวัสดิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง ต่อสภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน 2.1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมเมื่อวิเคราะห์รายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารกับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้นภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ที่มีความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแทนครู และผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จำแนกรายด้านได้ดังนี้ 2.1.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2.1.2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2.1.3 ด้านการบริหารแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2.1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนครู ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณีย์ ยุทธสุทธิพงษ์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 14 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ โภคสวัสดิ์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน าโดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จำแนกรายด้านได้ดังนี้ 1. ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3. ด้านการบริหารแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 4. ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 5. ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีคุณภาพในสถานศึกษาขั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขการกำหนดพื้นที่ การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.
- ถวิล มาตรการเยี่ยม. การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2544.
- สมหมาย สร้อยนาคพงษ์. การบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐาน. ฉะเชิงเทรา : สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์, 2545.
- ปัญญา แก้วกีฑร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียน หรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545.
- สุชน กันจ. การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2548.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2537). “ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารการศึกษา,” ใน เอกสารสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. คืบจาก (เว็บ) <https://watchesuw.wordpress.com/2010/11/03/47/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2560